

.....

SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2021

ZOZNAM VYBRANÝCH POUŽITÝCH SKRATIEK

ASP	Agrochemické skúšanie pôd	EMAS	Schéma Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit
BaP	Benzo(a)pyrén	EMEP	Program spolupráce pre monitorovanie a vyhodnocovanie diaľkového šírenia látok znečisťujúcich ovzdušie v Európe (Environment Monitoring and Evaluation Programme)
BBG	Banskobystrický geopark	EN	Energetická náročnosť
BEV	Batériové elektrické vozidlá	EN	Ohrozený druh rastlín, príp. živočíchov (kategória ohrozenosti podľa IUCN)
BR	Biosférická rezervácia	ENK	Environmentálna norma kvality
BRKO	Biologicky rozložiteľné komunálne odpady	EO	Ekvivalentný obyvateľ
BSK5	Biochemická spotreba kyslíka - päťdňová	EP	Európsky parlament
BŠG	Banskoštiavnický geopark	ES	Európske spoločenstvo
CITES	Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín	ES	Ekosystémové služby
CLRTAP	Dohovor EHK OSN o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov (Convention on Long Range Transboundary Air Pollution)	ES	Smernica EÚ
CMI	Palmerov index pôdnej vlhkosti dostupnej pre rastliny	EÚ	Európska únia
CNPA	Karpatská sústava chránených území	EU ETS	Európsky systém obchodovania s emisiami
COC	Certifikát spotrebiteľského reťazca (Chain of Custody)	Eurostat	Štatistický úrad Európskej únie
COP	Konferencia zmluvných strán dohovoru	EV	Európsky význam
CR	Kriticky ohrozený druh rastlín, príp. živočíchov (kategória ohrozenosti podľa IUCN)	EVP	Environmentálne vhodný produkt
CWI	Karpatská iniciatíva pre mokrade	EVVO	Environmentálna výchova, vzdelávanie a osveťa
č.ž.	Čisté živiny	EZ	Environmentálne záťaž
ČMS	Čiastkový monitorovací systém	FAO	Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo
ČOV	Čistiareň odpadových vôd	FM	Finančný mechanizmus
ČR	Česká republika	FSC	Medzinárodný neziskový certifikačný systém (Forest Stewardship Council)
DMC	Domáca materiállová spotreba	FV	Priaznivý stav biotopu/druhu (Favourable)
DMI	Priamy domáci materiállový vstup	GFRA	Global Forest Resources Assessment
DP	Dlhodobý priemer	GGN	Sieť globálnych geoparkov UNESCO
DPH	Daň z pridanej hodnoty	GIS	Geografické informačné systémy
EDS	Effort Sharing Decision - Rozhodnutie o spoločnom úsilí	GPP	Zelené verejné obstarávanie (Green Public Procurement)
EGN	Sieť európskych geoparkov	GSR	Geopark Slovenskej republiky
EHP	Európsky hospodársky priestor	HBÚ SR	Hlavný bankový úrad SR
EK	Európska komisia		
EK	Environmentálna kvalita		

ZOZNAM VYBRANÝCH POUŽITÝCH SKRATIEK

HDP	Hrubý domáci produkt	NAPANT	Národný park Nízke Tatry
HDS	Hrubá domáca spotreba	NCH	Náučný chodník
HL	Hospodárske lesy	NIML	Národná inventarizácia a monitoring lesov
CHA	Chránený areál	NL	Náučná lokalita
CHKO	Chránená krajinná oblasť	NLC	Národné lesnícke centrum
CHKP	Chránený krajinný prvok	NMSKO	Národná monitorovacia sieť kvality ovzdušia
CHS	Chránený strom	NMVOC	Nemetánové prchavé organické zlúčeniny
CHSK	Chemická spotreba kyslíka	NNG	Novohradský geopark
CHÚ	Chránené územie	NO	Nebezpečný odpad
CHVÚ	Chránené vtáčie územia	NP	Národný park
IB	Informačný bod	NPEHOV	Národný program environmentálneho hodnotenia a označovania výrobkov
IS	Informačné stredisko	NPP	Národná prírodná pamiatka
IT	Informačné technológie	NPPC – VÚPOP	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôdy
IUCN	Medzinárodná únia na ochranu prírody (The International Union for Conservation of Nature)	NPPC – VÚRV	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav rastlinnej výroby
JKS	Jarný kmeňový stav zveri	NPR	Národná prírodná rezervácia
KES	Konečná energetická spotreba	NUS	Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050
KIMS	Komplexný informačný a monitorovací systém ŠOP SR	NV	Nariadenie vlády
KO	Komunálny odpad	OAR	Objemová aktivita radónu
LH	Lesné hospodárstvo	OBÚ	Obvodný banský úrad
LOU	Lesy osobitného určenia	OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
LP	Lesné pozemky	OEEZ	Odpad z elektrických a elektronických zariadení
LULUCF	Využívanie pôdy, zmeny vo využívaní pôdy a lesné hospodárstvo (Land use-Land use change and forestry)	OL	Ochranné lesy
MaB	Program UNESCO „Človek a biosféra“	OO	Ostatný odpad
MAES	Mapping and Assessment of Ecosystems Services	OP	Ochranné pásmo
MDV SR	Ministerstvo dopravy a výstavby SR	OPKŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia (2014 – 2020)
MH SR	Ministerstvo hospodárstva SR	ORKO	Oblasť riadenia kvality ovzdušia
MHD	Mestská hromadná doprava	OSN	Organizácia Spojených národov
MCHÚ	Maloplošné chránené územie	OZ	Občianske združenie
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	OZE	Obnoviteľné zdroje energie
MV SR	Ministerstvo vnútra SR	PBOL	Príroda blízke obhospodarovanie lesa
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva SR	PCDD/PCDF	Polychlorované dibenzo-p-dioxiny/polychlorované dibenzofurany
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia SR	PDSI	Palmerov index závažnosti sucha
NAP	Národný akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy		

PEFC	Program pre vzájomné uznávanie lesných certifikačných schém	ŠGÚDŠ	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra
p.b.	percentuálny bod	ŠOP SR	Štátna ochrana prírody SR
PES	Primárna energetická spotreba	ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
PEZ	Primárne energetické zdroje	TML	Trvalé monitorovacie lokality
PHEV	Plug-in hybridné vozidlá	TOC	Celkový obsah organického uhlíka
PM₁₀ (2,5)	Tuhé častice s priemerom od 2,5 do 10 µm (alebo menším ako 2,5 µm)	TTP	Trvalé trávne porasty
POC	Pôdny organický uhlík	TU	Technická univerzita
POH	Pôdna organická hmota	U₁	Nepriaznivý stav biotopu/druhu – nevyhovujúci (Unfavourable - unsatisfactory)
POH SR	Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky	U₂	Nepriaznivý stav biotopu/druhu – zlý (Unfavourable - bad)
POPs	Perzistentné organické látky	ÚEV	Územia európskeho významu (prip. SKÚEV)
PP	Porastová pôda	ÚGKK SR	Úrad geodézie, kartografie a katastra SR
PP	Prírodná pamiatka	ÚKSÚP	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky
PPKP	Plošný prieskum kontaminácie pôd	UNESCO	Organizácia OSN pre vzdelávanie, vedu a kultúru
PR	Prírodná rezervácia	UNFCCC	Rámcový dohovor OSN o zmene klímy
PS	Program starostlivosti (o druhy, resp. chránené územia)	ÚRSO	Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
PZ	Program záchrany (chránených a ohrozených druhov)	ÚVZ SR	Úrad verejného zdravotníctva SR
RCOP	Regionálne centrum ochrany prírody	VaK	Vodárne a kanalizácie
RL	Ramsarská lokalita	VN	Vodná nádrž
RS	Rehabilitačná stanica	VU	Zraniteľný druh rastlín, prip. živočíchov (kategória ohrozenosti podľa IUCN)
SAR	Sodíkový adsorpčný pomer	VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia	V. v.	Vestník vlády SR
s.c.	stále ceny	WAM	Scenár s ďalšími opatreniami
SD	Svetové dedičstvo	WEM	Scenár s opatreniami
SEPS, a.s.	Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.	WHO	Svetová zdravotnícka organizácia OSN (World Health Organization)
SG SR	Sieť geoparkov SR	Z. z.	Zbierka zákonov
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav	ZVF	Zelený vzdelávací fond
SK NACE	Štatistická klasifikácia ekonomických činností	ŽP	Životné prostredie
SOH	Sekcia obehového hospodárstva		
SPA	Stupeň povodňovej aktivity		
SPEI	Zrážkový a evapotranspiračný index		
SPI	Štandardizovaný zrážkový index sucha		
SR	Slovenská republika		
SSJ	Správa slovenských jaskýň		
SVP, š.p.	Slovenský vodohospodársky podnik		

OBSAH

SLOVO NA ÚVOD	1
ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SLOVENSKEJ REPUBLIKE	2
SÚHRNNÉ HODNOTENIE ENVIRONMENTÁLNEJ SITUÁCIE V SLOVENSKEJ REPUBLIKE	4
UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE A EFEKTÍVNA OCHRANA PRÍRODNÝCH ZDROJOV	17
1. DOSTATOK ČISTEJ VODY PRE VŠETKÝCH	17
2. ÚČINNÁ OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY	36
3. UDRŽATEĽNÉ HOSPODÁRENIE S PÔDOU	60
4. PLNENIE FUNKCIÍ LESOV	72
5. RACIONÁLNE VYUŽÍVANIE HORNINOVÉHO PROSTREDIA	84
ZMENA KLÍMY A OCHRANA OVZDUŠIA	97
6. PREDCHÁDZANIE ZMENE KLÍMY A ZMIERŇOVANIE JEJ DOPADOV	97
7. OCHRANA PRED NÁSLEDKAMI POVODNÍ	104
8. RIEŠENIE SUCHA A NEDOSTATKU VODY	108
9. ČISTÉ OVZDUŠIE	120
ZELENÉ HOSPODÁRSTVO	151
10. SMEROM K OBEHOVÉMU HOSPODÁRSTVU	151
11. EKONOMICKÁ A ZÁROVEŇ EKOLOGICKÁ ENERGIA	176
12. EKONOMICKÉ NÁSTROJE PRE LEPŠIE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	182
13. ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA A VZDELÁVANIE V KAŽDOM VEKU	205
ZOZNAM VYBRANÝCH POUŽITÝCH SKRATIEK	207

ZDROJ FOTOGRAFIÍ

str. 16, 149, 150, 210 - www.pixabay.com, str. 96 - Prehrádzky v Krahulskej doline (Renáta Grófová)